

1026 Budapest, Riadó u. 1-3.
Levélcím: 1534 Budapest, Pf. 958.
KRID: 213396918
Telefon: (06-1) 472-8865
Ügyszám: VJ/21/2023.
Iktatószám: VJ/21-210/2023.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Szabó, Kelemen és Társai Andersen Ügyvédi Iroda (1016 Budapest, Mészáros utca 58/A., KRID: 12184206) által képviselt **MagNet Magyar Közösségi Bank Zrt.** (1062 Budapest, Andrásy út 98.) bejelentő által benyújtott összefonódás-bejelentés alapján indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a szintén a Szabó, Kelemen és Társai Andersen Ügyvédi Iroda által képviselt **Hypotheca Financing Zrt.** (1143 Budapest, Hungária körút 64.), meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa megállapítja, hogy a MagNet Magyar Közösségi Bank Zrt. vállalkozásnak a Hypotheca Financing Zrt. feletti közvetlen egyedüli irányítás megszerzésével megvalósuló összefonódása nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap¹ használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

I n d o k o l á s

I.

A bejelentett összefonódás

- 1) A 2023. május 31-én kelt Részvény Adás-Vételi Szerződés (a továbbiakban: Szerződés) alapján a MagNet Magyar Közösségi Bank Zrt. (a továbbiakban: MagNet)

¹ http://www.gvh.hu//data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

több lépésben megszerzi a Hypotheca Financing Zrt. (a továbbiakban: Hypotheca) részvényeinek 100 százalékát (a továbbiakban: Tranzakció).

- 2) A MagNet a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2023. augusztus 7-én a Tranzakciót – mint a Hypotheca feletti közvetlen egyedüli irányításszerzésével megvalósuló összefonódást – bejelentette² a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 43/J. § (1) bekezdése szerint a Tpvt. 24. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel.
- 3) A Gazdasági Versenyhivatal 2023. augusztus 24-én a Tpvt. 43/N. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával a bejelentett összefonódás vizsgálatára versenyfelügyeleti eljárást indított a Tpvt. 67. § (4) bekezdés a) pontja alapján, mivel nem volt nyilvánvaló, hogy az összefonódás az érintett piacon nem eredményezi a verseny jelentős mértékű csökkenését.³
- 4) Az összefonódás-bejelentési űrlapban (a továbbiakban: Űrlap) megadott adatok alapján ugyanis volt olyan reálisan szóba jöhető érintett árupiac (kézizálog kölcsön nyújtás), amelyen a MagNet és a Hypotheca együttes részesedése lényegesen több volt, mint 20 százalék, és azon belül mindkettőé több, mint 5 százalék. Vagyis meghaladták a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 3/2023. közleménye az összefonódás-bejelentési kötelezettség, az összefonódás vizsgálatára irányuló versenyfelügyeleti eljárás megindítása, valamint az eljárás teljes körűvé nyilvánítása esetén alkalmazandó „nem nyilvánvalóság” feltételről (a továbbiakban: 3/2023. közlemény) 22. ba) és ca) pontjában foglalt piaci részesedési küszöbértékeket, amelyek felett a káros versenyhatások felmerülése nem zárható ki nyilvánvalóan. A vizsgáló nem azonosított olyan, a piaci részesedésen túli, a 3/2023. közlemény 26. pontja szerinti (minőségi) szempontokat sem, amelyek alapot adtak volna a versenyfelügyeleti eljárás indításának mellőzésére.
- 5) Az összefonódás-bejelentés és a versenyfelügyeleti eljárás megindításának időpontjában a MagNet egyedüli irányítója az FR Invest Kft. volt, amely Fáy Zsolt és Rostás Attila János magánszemélyek 50-50 %-os tulajdonában, és közös irányítása alatt állt, erre tekintettel, a Tpvt. 26. § (2) bekezdésének b) és 52. § (a) pont aa) alpontjának alkalmazásával, az ügyindító végzés rendelkező részének 2. pontja megállapította a versenyfelügyeleti eljárásban Fáy Zsolt és Rostás Attila János ügyféli jogállását is.
- 6) Az eljárás megindítását követően, 2023. szeptember 30-án Fáy Zsolt és Rostás Attila János MagNet feletti irányítási joga megszűnt [lásd 10) és 43) bekezdéseket], ezért az eljáró versenytanács az eljárást velük szemben megszüntette.⁴
- 7) A MagNet összefonódás-bejelentésben tett nyilatkozata szerint a Tranzakció a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján nem bejelentésköteles. A Tranzakció által megvalósuló összefonódás más ország versenyhatóságához nem került bejelentésre.

² ÖB/33/2023. számú összefonódás-bejelentés.

³ VJ/21/2023. számú végzés.

⁴ VJ/21-204/2023. számú végzés.

II.

Az összefonódás résztvevői

A MagNet Csoport

- 8) A MagNet meghatározó tevékenysége kiemelt függő közvetítők útján magánszemély ügyfelei részére kézizálog fedezete mellett pénzkölcsön nyújtása Magyarország 61 településén összesen 94 zálogfiókban. Budapest kivételével csak néhány nagyobb városban van egynél több (legfeljebb 3) zálogfiókja. A MagNet emellett bankként pénzügyi szolgáltatások széles körével, így lakossági- és vállalati hitelezéssel, forrásgyűjtéssel, számlavezetéssel és pénzváltással is foglalkozik.
- 9) A MagNet által irányított vállalkozások (a továbbiakban a MagNettel együtt: MagNet Csoport) egyéb pénzügyi közvetítéssel, befektetési alapkezeléssel, valamint – elsősorban a MagNet részére – eszközök és ingatlanok bérbeadásával foglalkoznak.
- 10) A MagNet eljárás megindulását követően létrejött tulajdonosi szerkezete szerint több, egyenként 50% alatti részvényese van és közöttük nincs szavazati jogokat befolyásoló megállapodás: 2023. szeptember 30. napjával ugyanis az addigi irányító FR Invest Kft. megszűnt és a MagNet-ben lévő tulajdoni részesedése két jogutód társaságra szállt át: a Fáy Zsolt irányítása alatt álló FZS MAG INVESTMENT Kft.-re, valamint a Rostás Attila János irányítása alatt álló ROA MAG INVESTMENT Kft.-re, amelyek külön-külön 50% alatti részesedéssel rendelkeznek a MagNet-ben, ahogyan az e két személy által közösen irányított két tulajdonos és az egyéb, tőlük független tulajdonosok is. A MagNet közgyűlésén – más jogszabály által magasabb szavazathoz kötött döntések kivételével – a döntésekhez 50 százalék+1 szavazat szükséges.
- 11) A MagNet Csoport Magyarország területén az összefonódás létrejöttéhez képest utolsó hitelesen lezárt (2022.) üzleti évben – a vállalkozáscsoporthoz tartozó vállalkozások közötti forgalom nélkül – 20 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

A Hypotheca

- 12) A más vállalkozás egyedüli vagy más vállalkozások közös irányítása alatt sem álló Hypotheca meghatározó tevékenysége kiemelt függő közvetítők útján magánszemély ügyfelei részére kézizálog fedezete mellett pénzkölcsön nyújtása Magyarország 85 településén összesen 118 zálogfiókban. Budapest kivételével csak néhány városban van egynél több (legfeljebb 5) zálogfiókja. Emellett egyéb pénzügyi közvetítői szolgáltatásokat is nyújt.
- 13) A Hypotheca nem rendelkezik irányítási joggal más vállalkozás felett. Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2022.) üzleti évben 1,5 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

III.

A kézizálog fedezete melletti pénzkölcsön nyújtás főbb jellemzői

Szabályozási háttér, az MNB felügyeleti tevékenysége

- 14) A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdése szerint pénzügyi szolgáltatásnak minősül a hitel és pénzkölcsön üzletszerű nyújtása. A kézizálog kölcsön nyújtása pénzügyi szolgáltatásnak minősül, amit hitelintézetek (Hpt. 8. §) és pénzügyi vállalkozások

nyújthatnak. A kézizálog kölcsön nyújtható közvetlenül vagy kiemelt függő közvetítőkön keresztül.

- 15) A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény alapján folyamatos felügyeletet gyakorol a kézizálog kölcsönt nyújtó vállalkozások felett is. Ennek keretében figyelemmel kíséri a pénzügyi intézmények tevékenységét és szükség esetén intézkedéseket hoz.
- 16) Az MNB felügyeleti tevékenysége keretében ajánlásokat fogalmaz meg a pénzügyi intézmények felé. A kézizálog fedezete mellett történő pénzkölcsön-nyújtásról szóló ajánlása⁵ előírja, hogy a zálogkölcsön futamideje nem lehet kevesebb, mint 30 nap. Előírja azt is, hogy a fogyasztó késedelmes teljesítése esetén a késedelem időtartamára a pénzügyi intézmény legfeljebb olyan mértékű késedelmi kamatot számítson, amely nem haladja meg az alkalmazott ügyleti kamat másfélszeresének 3 százalékponttal növelt mértékét. Szintén elvárja az MNB, hogy a zálogtárgy zálogjegyen is feltüntetett becsértéke igazodjon a zálogtárgy valós piaci értékéhez, így nemesfém tárgyak (melyek az összes zálogérték 70-80 százalékát teszik ki) esetében érje el minimum a zálogtárgy nemesfém tartalmának világpiaci árát.
- 17) A 24/2018. MNB ajánlás magas kockázatúnak tartja és ezért nem támogatja, ha a kiemelt közvetítő több pénzügyi intézménnyel áll zálogkölcsön nyújtásra irányuló kapcsolatban egy zálogfiókra vonatkozóan.
- 18) A fogyasztóknak nyújtott hitelekéről szóló 2009. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Fhtv.) 17/A. § (2) bekezdése alapján a „[...] *kézizálog fedezete mellett nyújtott hitelek esetében a teljes hiteldíj mutató nem haladhatja meg a jegybanki alapkamat 39 százalékkal növelt mértékét.*” A teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: THM) egy százalékos érték, mely éves alapon kifejezi a hitel összes költségének (kamat, egyéb díjak és jutalékok) arányát a hitel teljes összegéhez képest.

A kézizálog kölcsönzés piaci jellemzői

- 19) A kézizálog kölcsön más kölcsönökkel való helyettesíthetősége eleve kizárt azon fogyasztók számára, akik a banki fogyasztási hitelek szigorú feltételeinek (jövedelem igazolás, hitelbírálat) nem képesek eleget tenni.
- 20) A helyettesíthetőség a többi pénzkölcsönt igénybe venni szándékozó számára is korlátozott, mert a hagyományos banki fogyasztási kölcsön fedezeteként nem fogadnak el ingó vagyontárgyat.
- 21) A lakossági kölcsönt nyújtó bankok közül kizárólag a MagNet foglalkozik kézizálog kölcsönzéssel. Az eljárás során megkeresett lakossági kölcsönök nyújtásával foglalkozó bankok egységesen úgy nyilatkoztak, hogy csak jelentős pótberuházásokkal és üzleti stratégiájuk lényeges megváltoztatásával lennének képesek kézizálog kölcsön nyújtási tevékenységet folytatni. Kiemelték mindenekelőtt azt, hogy a kézizálog hitelezés speciális szakértelmet (pl. becsüsi szakismeret) igényel.
- 22) A piaci működés igazodik a 24/2018. MNB ajánláshoz, így jelenleg nincs olyan közvetítő, amely ugyanazon zálogfiókban egyidejűleg több pénzügyi intézmény számára végez közvetítői tevékenységet.

⁵ A Magyar Nemzeti Bank pénzügyi intézmények által közvetlenül, valamint függő kiemelt közvetítők útján végzett kézizálog fedezete mellett történő pénzkölcsön-nyújtásról szóló 24/2018. (VII. 5) számú ajánlása (a továbbiakban: 24/2018. MNB ajánlás).

- 23) A vizsgálat során beszerzett adatok alapján az egyes kézizálog kölcsönt nyújtó vállalkozások jellemzően a törvényi maximumhoz közeleső mértékben határozzák meg a THM mértékét, és azon csak a jegybanki alapkamat módosulás esetén változtatnak. A több zálogfiókot üzemeltető zálogkölcsönt nyújtók által az egyes zálogfiókjaikban alkalmazott kondíciók jellemzően megegyeznek egymással akkor is, ha az egyes zálogfiókok különböző településeken vannak. Ebben szerepet játszik a tevékenység tekintetében érvényesülő ágazati szabályozás, így mindenekelőtt a THM maximumának törvényi előírása és a nemesfémek világpiaci árának figyelembevételére is vonatkozó 24/2018. MNB ajánlás.
- 24) Az elmúlt három évben a piac szerkezetét érintő belépés vagy kilépés nem történt a piacról. A Takarékbank Zrt. ugyan 2020-ban felhagyott a kézizálog fedezet melletti pénzkölcsönzési tevékenységével és helyét túlnyomó részben a Hypotheca vette át. Az egyéb, korábbi piacról kilépések jellemzően az addig csak közvetítőként működő vállalkozásokhoz köthetőek, amelyek a finanszírozásukat biztosító pénzügyi vállalkozás elhagyásával maguk váltak kézizálog kölcsönt nyújtó pénzügyi vállalkozásokká.

Az érintett vállalkozáscsoportok piaci helyzete

- 25) Kézizálog fedezet melletti pénzkölcsönzési tevékenységgel nagyszámú vállalkozás foglalkozik Magyarországon. Ezek közül kiemelkedik a BÁV Pénzügyi Szolgáltató Zrt., melynek részesedése a magyarországi forgalomból az általa irányított Perun Befektetési Holding Zrt.-vel (a továbbiakban együtt: BÁV) együtt 2021-2023. években 40-50 százalék közötti volt. A MagNet és Hypotheca ugyanezen időszakban – megközelítőleg azonos mértékben – együttesen 30-40 százalék közötti részesedéssel rendelkezett a magyarországi forgalomból. A többi vállalkozás közül csak egynek a részesedése haladta meg az 5 százalékot, és csak csekély mértékben.
- 26) 25 olyan település van Magyarországon, amelyen a MagNet és a Hypotheca is rendelkezik zálogfiókkal, melyek között 11 olyan település van, amelyen más pénzügyi szolgáltatónak nincs zálogfiókja.
- 27) A kézizálog kölcsönzést a MagNet és a Hypotheca is közvetítő zálogfiókokon keresztül végzi, míg a többi pénzügyi szolgáltató csak kisebb hányadában alkalmaz közvetítőket. A MagNet és a Hypotheca az összes közvetítői zálogház több mint 80 százalékával áll kapcsolatban. Rajtuk kívül a BÁV (a Perun révén) a közvetítői zálogházak kevesebb mint 10 százalékával rendelkezik, ahogyan az összes többi pénzügyi szolgáltató együttesen is.

IV.

A megkeresett piaci szereplők véleménye

- 28) Az eljárás során megkeresésre került 11 lakossági hitelezéssel foglalkozó bank, szintén 11 kézizálog kölcsönt nyújtó pénzügyi vállalkozás, 25 zálogfiók üzemeltetését végző függő kiemelt közvetítő, valamint az MNB, mint felügyeleti szerv.
- 29) A piac fenti szereplőinek kiadott adatkérések a piacra vonatkozó általános ismeretekre, szakmai tevékenységeikre, valamint a tevékenységükkel kapcsolatos egyes adatokra terjedtek ki. A kapott információk a jelen határozat III. részében felhasználásra

kerültek. A megkeresetteknek lehetőségük volt a Tranzakcióval, annak várható hatásaival kapcsolatos véleményük kifejtésére is.

- 30) A megkeresett pénzügyi vállalkozások nagyobb hányada nem tartotta aggályosnak az összefonódást, illetve úgy nyilatkozott, hogy nincs kellő rálátása az összefonódásnak a versenyre gyakorolt várható hatása tekintetében. [Üzleti titok]⁶ ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az összefonódás következtében a MagNet erőfölényes helyzetbe kerülne a kézizálog kölcsönzés piacán, piaci részesedésére és a piac megtámadhatóságának hiányára is tekintettel. Különösen aggályosnak tartotta, hogy az összefonódás következtében a közvetítő zálogfiókok nagy része a MagNethez tartozna, ami különösen azért jelentene problémát, mert az MNB ajánlása szerint nem elfogadható, hogy egy közvetítő több pénzügyi vállalkozással is kapcsolatban álljon. Ehhez hasonlóan a Zálog és Hitel Zrt.⁷ szerint is az összefonódás révén gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülne a MagNet csoport.
- 31) A Correct Zálogház Zrt.⁸ és a Vajda Zálog Zrt.⁹ szerint az összefonódás akkor lesz érdemi hatással a versenyre, ha a MagNet és a Hypotheca kizorító politikát fog folytatni, azaz a kamatokat és az egyéb hitelezési költségeket jelentősen csökkenti. A Mecsek Hitel Zrt. véleménye szerint a kisebb piaci szereplők ügyfélkörét az összefonódás negatívan érinti majd.
- 32) A közvetítők közül csak a Zálogház Kft.¹⁰ fogalmazott meg aggályokat az összefonódással kapcsolatosan. Álláspontja szerint a közvetítők kiszolgáltatottsága fokozódik, mert ha a pénzügyi szolgáltató megszünteti vele a szerződést, akkor nehézségekbe ütközik egy másik pénzügyi szolgáltatóval szerződést kötni.
- 33) Az MNB álláspontja¹¹ szerint a tranzakció kedvezően hat a piacra és a pénzügyi szabályozási követelmények szempontjából előnyös.

V.

A bejelentési kötelezettség

Összefonódás

- 34) A Tpvt. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha a vállalkozás közvetlen irányítást szerez valamely tőle független vállalkozás felett.
- 35) A Tpvt. 23. § (2) bekezdése szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás, ha a) a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékával rendelkezik.
- 36) A Tranzakció révén a MagNet megszerzi a Hypotheca részvényinek 100 százalékát, miáltal a Tpvt. 23. § (2) bekezdésének a) pontja alapján annak, mint tőle független vállalkozásnak a közvetlen irányítójává válik, amely irányításszerzés a Tpvt. 23. § (1) bekezdésének b) pontja alapján vállalkozások összefonódásának minősül.

⁶ [Üzleti titok] irat.

⁷ VJ/21-118/2023. számú irat.

⁸ VJ/21-96/2023. számú irat.

⁹ VJ/21-111/2023. számú irat.

¹⁰ VJ/21-139/2023. számú irat.

¹¹ VJ/21-135/2023. számú irat, 5. pont.

Küszöbértékek

- 37) A Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján az összefonódást a Gazdasági Versenyhivatalhoz akkor is be kell jelenteni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport, valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a 20 milliárd forintot meghaladja, és azon belül legalább két vállalkozáscsoporté az 1,5 milliárd forintot.
- 38) A Tpvt. 27. § (1) bekezdése alapján a nettó árbevétel számítása során nem kell figyelembe venni az azonos érintett vállalkozáscsoportba tartozó érintett vállalkozásoknak vagy azok vállalkozásrészeinek az egymás közötti forgalmát. A Tpvt. 27. § (2) bekezdése szerint külföldön honos vállalkozás nettó árbevételének számítása során a Magyarország területén eladott áruból az előző üzleti évben elért nettó árbevétel kell figyelembe venni. A Tpvt. 26. § (6) bekezdése alapján a nettó árbevétel az összefonódás-bejelentés benyújtásának időpontjához képest utolsó hitelesen lezárt üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló szerinti nettó árbevétel alapján kell meghatározni.
- 39) A Tpvt. 26. § (1) bekezdése értelmében érintett vállalkozások az összefonódásban közvetlenül és közvetetten résztvevő vállalkozások. A (2) bekezdés b) pontja alapján közvetlen résztvevő a közvetlen irányítást szerző vállalkozás, az ilyen vállalkozást más vállalkozáscsoport egy vagy több tagjával közösen irányító – a 23. § (1) bekezdés b) pontja szerint közvetett közös irányítást szerző – vállalkozás, valamint az a vállalkozás, amely felett irányítást szereznek. A (3) bekezdés szerint közvetett résztvevők azon vállalkozáscsoport [Tpvt. 15. § (2) bekezdés] további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik. Az (5) bekezdés szerint érintett vállalkozáscsoport a közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese.
- 40) A Versenytanács gyakorlata szerint *„Az összefonódás-bejelentési kötelezettség szempontjából az összefonódás bejelentésének időpontjában fennálló vállalkozáscsoport-összetételnek megfelelő adatokat kell szolgáltatni. Mindez azonban nem vonatkozik az összefonódás hatásainak értékelésére, amelyet a döntés meghozatalakor fennálló tények (így adott esetben a megváltozott vállalkozáscsoport-struktúra) figyelembevételével kell elvégezni.”*¹²
- 41) Az előzőek alapján a bejelentési kötelezettség fennállása szempontjából a jelen összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a közvetlen egyedüli irányítást szerző MagNet és az irányítása alá kerülő Hypotheca, valamint a közvetett közös irányítást szerző Fáy Zsolt és Rostás Attila János. Az érintett vállalkozáscsoportok pedig a MagNet Csoport, a Hypotheca, valamint Fáy Zsolt és Rostás Attila János.
- 42) Az összefonódással érintett fenti vállalkozáscsoportok közül a MagNet Csoport és a Hypotheca az összefonódás időpontjához képest utolsó hitelesen lezárt (2022.) üzleti évben a Tpvt. fent hivatkozott rendelkezései szerint számított nettó árbevétele együttesen meghaladta a 20 milliárd forintot, és azon belül mindkettőé az 1,5 milliárd forintot, ezért az összefonódást a Gazdasági Versenyhivatalhoz be kellett jelenteni.
- 43) Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy szükségtelennek tartotta annak vizsgálatát, hogy Fáy Zsolt és Rostás Attila János irányítása alá tartoznak-e más vállalkozások. Ez ugyanis egyrészt a bejelentési kötelezettség fennállását nem érinti, hiszen a MagNet

¹² A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének az összefonódások vizsgálatára irányuló eljárással kapcsolatos egyes jogalkalmazási kérdésekről szóló 2/2023. sz. közlemény (továbbiakban: 2/2023. sz. közlemény), 209. pont.

Csoport és a Hypotheca nettó árbevétele önmagában megteremti a bejelentési kötelezettséget. Másrészt az összefonódás elbírálása szempontjából sem bír jelentőséggel, mert az eljárás ideje alatt megszűnt Fáy Zsolt és Rostás Attila János MagNet feletti közös irányítása, mivel a MagNet megváltozott tulajdonosi szerkezetében az irányítási döntésekhez szükséges többség többféle kombinációban is létrejöhet. Ilyen esetben pedig a Versenytanács gyakorlata szerint egy vállalkozásnak (jelen esetben a MagNet-nek) nincs irányítója.¹³

VI.

Az összefonódás értékelése

- 44) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális, vertikális és portfólió hatásait vizsgálja a 3/2023. számú közlemény III. részében foglaltak szerint.
- 45) A Tpv. 30. § (1) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal megtiltja az összefonódást, ha – a (2) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás jelentős mértékben csökkenti a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.

Az érintett piac

- 46) A Tpv. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett árupiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – észszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 47) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Érdemben azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti versenyhatások fennállhatnak.

Árupiac

- 48) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a MagNet Csoport és a Hypotheca által végzett tevékenység, a kézizálog fedezete melletti pénzkölcsön nyújtásnak nincs keresleti szempontból helyettesítő terméke [lásd 19) és 20) bekezdéseket], és a kínálati helyettesíthetőség lehetősége sem áll fenn [lásd 21) bekezdést]. Erre tekintettel az eljáró versenytanács a kézizálog fedezete melletti pénzkölcsönzési szolgáltatást tekintette az összefonódással érintett árupiacnak, függetlenül attól, hogy a pénzügyi szolgáltató igénybe vesz közvetítőt vagy sem.

Földrajzi piac

¹³ 2/2023. sz. közlemény, 52. pont.

- 49) Az eljáró versenytanács a fenti árupiac esetében Magyarország egész területét vette figyelembe, mint érintett földrajzi piacot, tekintettel arra, hogy az összefonódásban résztvevők és más vállalkozások is országosan egységes feltételek mellett nyújtják szolgáltatásukat, amit a tevékenységre érvényes szabályozás is indokoltá tesz számukra [lásd 23) bekezdést]. Erre tekintettel az eljáró versenytanács érdemben nem vizsgálta településenként a versenyhelyzetet még azokon a településeken sem, amelyekben a MagNet és a Hypotheca is úgy van jelen, hogy más pénzügyi szolgáltatóknak nincs zálogfiókja.

Horizontális hatás

- 50) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyek azonos (eladói vagy vevői) oldalán az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozáscsoport piaci részesedése, miáltal jelentős mértékben is csökkenhet a verseny. Mindez egyoldalú hatásként erősítheti a vállalkozáscsoport áremelési és minőségrontási képességét és lehetőséget teremthet versenykorlátozó magatartásokra (pl. piacra lépés akadályozása), továbbá növeli a versenykorlátozó megállapodások létrejöttének és a párhuzamos magatartásoknak az esélyét az érintett piacon.
- 51) Az eljáró versenytanács az érintett vállalkozáscsoportok azonos tevékenysége, a zálogkölcson nyújtása tekintetében vizsgálta az előzőeket.
- 52) A MagNet Csoport és a Hypotheca együttes piaci részesedése (30-40 százalék) a zálogkölcson nyújtás magyarországi piacán meghaladja azt a mértéket (20 százalék), amely alatt a 3/2023 közlemény 22. ba) pontja alapján kizárhatóak a versenyfelügyeleti beavatkozásra okot adó káros horizontális hatások.
- 53) A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács a fenti érintett piacon részletesen vizsgálta, hogy az összefonódás következtében kialakuló magas piaci részesedések lehetőséget teremtenek-e az összefonódást követően a MagNet Csoport részéről a fenti káros versenyhatásokat előidéző magatartásokra. Ennek keretében az eljáró versenytanács részletesen értékelte, hogy a MagNet Csoportnak milyen lehetőségei lennének mindenekelőtt az áremelésre és a minőségrontásra, illetve versenykorlátozó magatartásokra.

Az áremelés lehetősége

- 54) Az eljáró versenytanács több olyan körülményt azonosított, amelyek az összefonódást követően jelentősen korlátoznák az összefonódás révén bővülő MagNet Csoportot az árai emelésében.
- 55) Az áremelés legfőbb korlátja, hogy az Fhtv. maximálja a zálogkölcson esetében felszámítható THM – mint a zálogkölcson „ára” – mértékét. Lényeges körülmény, hogy a kézi zálogkölcson nyújtó vállalkozások jellemzően kihasználják a fenti maximumot a THM meghatározásakor, de legalábbis annál csak csekély mértékben alacsonyabb THM értéket alkalmaznak. A fenti árazási magatartást követi a MagNet és a Hypotheca, valamint a piac legnagyobb szereplője a BÁV is.
- 56) A THM-ben nem szereplő, a fogyasztó késedelmes törlesztése esetén felszámított költségek emelése elé pedig az MNB 24/2018. ajánlása emel korlátot. Ez ugyan –

szemben a THM maximális mértékével – nem kötelező érvényű jogi előírás, de a vállalkozások jellemzően azt betartva határozzák meg késedelemhez kapcsolódó költségeket.

- 57) Mindezek alapján az eljáró versenytanács álláspontja nem kell azzal számolni, hogy az összefonódás az árak emelkedésével járna.

A minőségrontás lehetősége

- 58) A minőségrontás lehetősége szempontjából az eljáró versenytanács két, a kézizálogkölcsonzéshez közvetlenül kapcsolódó körülményt vizsgált: a zálogtárgy becsértékének meghatározását, mely a felvehető kölcsön összegét határolja be, valamint a kölcsön futamidejét.
- 59) A zálogtárgy értékének meghatározása tekintetében az MNB 24/2018. ajánlása alapján a zálogtárgy aktuális piaci értékét kell figyelembe venni. Ez ugyan teljes egzaktussággal nem minden esetben határozható meg, lényeges körülmény azonban, hogy a zálogtárgyak túlnyomó többségét (70-80 százalékát) kitevő nemesfémek esetében az ajánlás konkrétan előírást tartalmaz: a zálogtárgy becsértéke nem lehet alacsonyabb, mint az adott nemesfém aktuális világpiacon árá.
- 60) A futamidő tekintetében az MNB 24/2018. ajánlása szintén tartalmaz előírást, nevezetesen azt, hogy a futamidő nem lehet kevesebb, mint 30 nap.
- 61) Kiemelendő továbbá, hogy a tapasztalatok alapján a kézizálogkölcsonnt nyújtó vállalkozások az MNB felügyelete alatt, a fenti elvárásoknak megfelelően végezték tevékenységüket. Erre is tekintettel az eljáró versenytanács szerint a kézizálogkölcsonzés fenti minőségi tényezőinek rontásával sem kell számolni.

Versenykorlátozó magatartás lehetősége

- 62) Ebben a tekintetben az eljáró versenytanács az egyes pénzügyi vállalkozások által aggályként megfogalmazottakra [lásd 31) bekezdést] tekintettel vizsgálta, hogy van-e annak reális veszélye, hogy a MagNet Csoport a versenytársak kiszorítására alkalmas túlzottan alacsony árakat alkalmazzon az összefonódást követően.
- 63) Egy ilyen magatartás gazdasági észszerűségének elengedhetetlen feltétele, hogy a túlzottan alacsony árat alkalmazó vállalkozás az abból fakadó veszteségeit a versenytársak kiszorítását követően az árai emelésével kompenzálni tudja. Erre azonban a jelenlegi szabályozási környezetben (törvényileg maximalizált THM, az MNB 24/2018. ajánlása, mely behatárolja az egyéb a fogyasztókat terhelő költségek érvényesíthetőségét) az eljáró versenytanács álláspontja szerint gyakorlatilag nincs lehetőség. Szintén megkérdőjelezi a fenti árazási stratégia megvalósíthatóságát, hogy a bővülő MagNet Csoportnál érezhető mértékben (több, mint 10 százalékponttal) magasabb piaci részesedésű BAV kiszorítása nem látszik megvalósíthatónak.

Egyéb egyoldalú káros versenyhatás lehetősége

- 64) Az egyik közvetítő felvetette, hogy fennáll a veszélye annak, hogy az összefonódást követően megerősödő MagNet Csoport egy vagy több közvetítővel megszünteti a szerződést, amelyeknek ezt követően nehézségekbe ütközik más pénzügyi szolgáltatóval szerződést kötni [lásd 32) bekezdést].
- 65) Az eljáró versenytanács azonban nem azonosított olyan körülményt, ami alapján a MagNet Csoportnak érdekében állna valamely közvetítővel való szerződés felmondása. A MagNet Csoport ugyanis kizárólag közvetítőkön keresztül nyújtja szolgáltatását, ezért kifejezett érdeke, hogy minél több közvetítővel álljon szerződéses

kapcsolatban, azok számának csökkentése ugyanis kölcsönállományának csökkenését vonhatná maga után. Erre tekintettel az sem állna a MagNet csoport érdekében, hogy a jelenleg egymás közelében lévő MagNet és Hypoteca zálogfiókok valamelyikével megszüntesse a szerződést.

- 66) Ezért a MagNet Csoport nyilvánvalóan csak akkor szüntetné meg valamely közvetítőjével a kapcsolatot, ha az nem megfelelően (pl. a szabályozási elvárásokat sértve) teljesítené a feladatát, ami egyrészt nem fúzió-specifikus változás, másrészt – és ez a lényegesebb – nyilvánvalóan a fogyasztók számára is kedvező lenne, vagyis a verseny végső célja nem szenvedne csorbát. Ezzel összefüggésben az eljáró versenytanács utal a Versenytanács gyakorlatára, mely szerint káros versenyhatások hiányában senkinek sincs joga vagy védett pozíciója ahhoz, hogy valamely szerződéses kapcsolat fenntartásához ragaszkodjon. Az összefonódás vizsgálati eljárások (és általában a versenyjog) célja ugyanis nem a piaci szereplők, hanem a fogyasztók számára leghasznosabb kimenetelt biztosító verseny védelme.¹⁴ Emellett az is megállapítható, hogy a piaci tapasztalatok szerint egyes közvetítők képesek voltak önállóan működő kezizálog kölcsönt nyújtó pénzügyi vállalkozásokká válni, azaz a korábban őket finanszírozó pénzügyi intézménytől függetlenedni.
- 67) Azon álláspont kapcsán pedig, miszerint a MagNet Csoport az összefonódást követően gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülne, az eljáró versenytanács álláspontja, hogy egyedüli erőfölényes helyzet létrejötte nem tekinthető reálisnak, hiszen a piacon jelen van egy több, mint 10 százalékponttal magasabb piaci részesedésű versenytárs. Azt értelemszerűen nem vitatja az eljáró versenytanács, hogy az összefonódást követően a MagNet Csoport és a BÁV magas együttes piaci részesedésére tekintettel a kezizálog kölcsön piacon oligopol jellegű struktúra alakulna ki. Ennek versenyhatásait az eljáró versenytanács a későbbiekben, a koordinatív hatások részben értékelte.
- 68) Annak kapcsán, hogy az összefonódást követően a MagNet Csoport rendelkezik majd a közvetítő zálogfiókok túlnyomó részével – ami azzal a veszéllyel jár, hogy más vállalkozások csak nehézségek árán tudnának hozzáférni közvetítő zálogfiókokhoz, figyelemmel arra, hogy egy zálogfiók csak egy pénzügyi szolgáltató közvetítője lehet – az eljáró versenytanács szintén nem azonosított fúzió-specifikusnak tekinthető káros hatást. Az eljáró versenytanács utal arra, hogy az előzőekben részletezettek szerint a közvetítőket alkalmazó pénzügyi szolgáltatóknak alapvető érdeke, hogy minél több közvetítővel álljon kapcsolatban. Ezért a MagNet és a Hypoteca közvetítőihez való más pénzügyi szolgáltatók által történő hozzáférés az összefonódást megelőzően is korlátozott volt, így ebben a tekintetben az összefonódás nem hoz érdemi változást. Másrészt a MagNet Csoportnak a közvetítő zálogházakból való magas részesedése annak következménye, hogy a többi pénzügyi szolgáltató túlnyomó többsége nem közvetítőkön keresztül végzi tevékenységét, így azok nyilvánvalóan nem kívánnák felvenni a kapcsolatot közvetítőikkel. Egy olyan piacra lépni szándékozó vállalkozás számára, amely a tevékenységét közvetítő zálogfiókokkal szeretné végezni, kétségkívül nehéz lenne a piacra lépés, de ez az összefonódás hiányában is így volt, hiszen a zálogfiókok akkor is egy-egy pénzügyi szolgáltatóval álltak kapcsolatban.

¹⁴ Lásd VJ/3/2019. sz. ügyben hozott határozat 88) bekezdését, VJ/24/2019 sz. ügyben hozott határozat, 59) bekezdését, valamint a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2023. 21.12. és 21.13. bekezdéseit.

Koordinatív hatások

- 69) Az a körülmény, hogy a BÁV és a MagNet Csoport az összefonódás követően kialakuló piaci részesedése együttesen magas, 70 százalék feletti lenne, továbbá rajtuk kívül csak egy olyan versenytársuk van, amelynek piaci részesedése meghaladja az 5 százalékot, általános esetben felvetheti a két magas piaci részesedésű vállalkozás közötti koordináció veszélyét.
- 70) Az eljáró versenytanács szerint azonban nem valószínűsíthető, hogy az összefonódás káros koordinatív hatással járna. Egyrészt a koordináció ellen szól, hogy e két nagyobb szereplő piaci részesedése érzékelhető mértékben eltér, másrészt működési modelljük is különböző, hiszen a MagNet csak közvetítők útján, míg a BÁV nagyjából azok igénybevétele nélkül van jelen a piacon. Emellett a fúzió-specifikus koordinatív hatások a működési kereteket adó szabályozás miatt sem várhatóak. A koordináció legnagyobb veszélye az árak összehangolt emelése, illetve a minőség rontása tekintetében ugyanis a hatályos szabályozás olyan részletekbe menő előírásokat tartalmaz, amelyek betartása minden koordinációira irányuló törekvés, illetve arra terelő egyéb körülmény nélkül is bizonyos mértékben közelíti a piac szereplőinek magatartását és korlátozza a káros hatású koordináció lehetőségét.

Horizontális hatások összegző értékelése

- 71) A fentiek alapján megállapítható, hogy az összefonódás beavatkozást igénylő káros horizontális versenyhatásokkal nem fog járni, amely álláspont kialakításakor az eljáró versenytanács – tekintettel arra is, hogy az ágazati szabályozás és azt érvényesítő hatóság, az MNB felügyelete a piaci működés feltételeit jelentős mértékben befolyásolja – kiemelt súllyal figyelembe vette az MNB véleményét [lásd a 33) bekezdést] is.

Vertikális hatás

- 72) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással). Az eladóként magas érintett piaci részesedés a vevő oldali versenytársak, a vevőként magas részesedés pedig az eladói oldali versenytársak hátrányos helyzetbe hozására teremthet lehetőséget és érdekeltséget.
- 73) A MagNet Csoportnak a kézizálog kölcsönzésen túlmenően végzett tevékenységei és a Hypotheca kézizálog kölcsönzési tevékenysége között gyakorlatilag kizárható a vevő-eladó kapcsolat, ezért az összefonódás nem jár vertikális hatással.

Portfólió hatás

- 74) A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más

áru(k) piacán képes és ösztönzött is lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

- 75) A Hypotheca tevékenysége részhalmaza a MagNet Csoport tevékenységének, ezért az összefonódásnak portfólió hatása sincs.

Összegzés

- 76) Mindezek alapján az eljáró versenytanács – egyezően a Tpvt. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpvt. 76. § (1) bekezdés aa) pontja szerinti jelen határozatában megállapította, hogy az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon.

VII.

Eljárási kérdések

- 77) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 44. §-án, illetékessége a Tpvt. 45. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpvt. II. fejezet), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 78) Az eljáró versenytanács határozatát a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával előzetes álláspont készítése és tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 79) A Tpvt. 63. § (4) bekezdésének d) pontja szerint a 67. § (4) bekezdésének a) pontja alapján indított eljárásban az ügyintézési határidő négy hónap, ami a 63. § (1) bekezdése alapján az eljárás megindulásának napján kezdődik. Jelen esetben az eljárás 2023. augusztus 24-én indult. A Tpvt. 63. § (8) bekezdése szerinti időtartamok, amelyek a jelen esetben az átlapolások kiszűrésével összesen 218 napot jelentenek, az ügyintézési határidőbe nem számítanak be, erre tekintettel az ügyintézési határidő 2024. július 29. napja.
- 80) A Tpvt. 81/A. § szerint a jogorvoslatra a Tpvt. XII. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- 81) Az Ákr. 112. §-a szerint a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye, a 113. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási per kérelemre induló jogorvoslati eljárás. A 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél – az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.
- 82) A közigazgatási per szabályait a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg.
- 83) A Kp. 29. § (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan – az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon – nyújthat be a bírósághoz.

- 84) Az E-ügyintézési tv. 9. § (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.
- 85) A Kp. 39. § (1) bekezdése szerint a keresetlevelet – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított harminc napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez benyújtani.
- 86) A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

Budapest, 2024. június 20.

dr. Dudra Attila
előadó versenytanácsstag

Váczai Nóra
versenytanácsstag

dr. Pánczél Márk
versenytanácsstag